

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR XIV

САРАЈЕВО, 10. 12. 2025.

БРОЈ/NUMBER 1

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATIONS

Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2024-2025

Government budget allocations for RiD, 2024-2025

У Босни и Херцеговини буџетска издвајања за истраживање и развој (ИР) у 2024. години износила су 84 177 580 КМ.

In Bosnia and Herzegovina government budget allocations for research and development (RiD) in 2024 amounted to 84 177 580 BAM.

Према сектору, највише средстава утрошено је у сектор високог образовања 55,6%, затим државном сектору 33,0%, пословном сектору 8,7%, непрофитном сектору 1,8% и сектор иностранства 0,9%.

By sector, the most budget allocations were in the sector of Higher education 55.6%, followed by the Government sector 33.0%, the Business sector 8.7%, the sector Non-profit sector 1.8% and the Abroad 0.9%.

Највише буџетских средстава према друштвено-економским циљевима утрошено је у опште унапређење знања: * ИР финансиран из општих фондова универзитета (41,2%).

According to the socio-economic objectives, the most budget allocations were to the General advancement of knowledge: RiD financed from GUF (41.2%).

Према области истраживања, највише средстава утрошено је на друштвене науке (44,3%) и мултидисциплинарне науке (15,7%).

By the field of science, the most budget allocations were on Social sciences (44.3%) and Multidisciplinary sciences (15.7%).

Планирана буџетска средства за истраживање и развој у 2024. години, износе 99 217 055 КМ. Према друштвено-економским циљевима, већина средстава планирана је за Образовање (44,6%) и опће унапређење знања * ИР финансиран из општих фондова универзитета (34,0%).

The planned budget allocations for research and development in 2024 amount to 99 217 055 BAM. According to the socio-economic objectives, most allocations are planned Education (44.6%) and General advancement of knowledge: RiD financed from GUF (34.0%).

1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА И СЕКТОРУ¹ (СТВАРНИ ИЗДАЦИ), 2024

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES AND SECTOR (ACTUAL ALLOCATIONS)¹, 2024

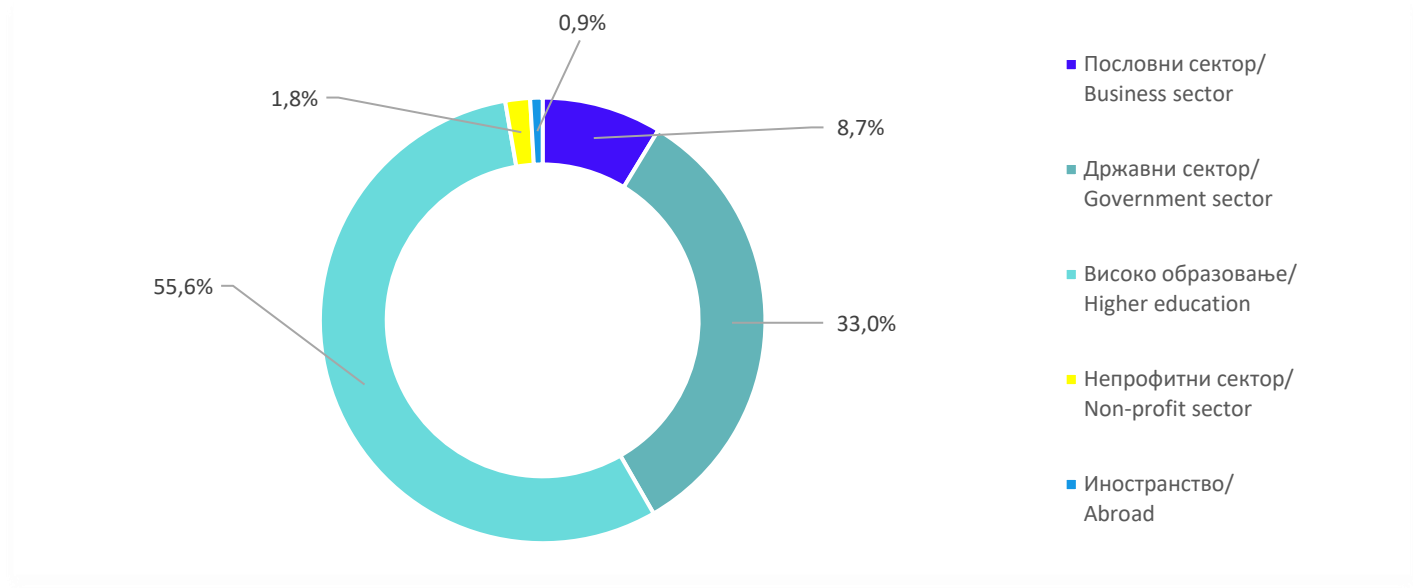
KM/BAM

	Укупно	Пословни сектор	Државни сектор	Високо образовање	Непро-фитни сектор	Иностран-ство	
	Total	Business sector	Government sector	Higher education	Non-profit sector	Abroad	
УКУПНО	84 177 580	7 361 635	27 799 698	46 782 485	1 533 762	700 000	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 884 378	125 000	1 759 378	-	-	-	Exploration and exploitation of the Earth (01)
Очување животне средине (02)	916 462	70 000	606 000	-	240 462	-	Environment (02)
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	-	Exploration and exploitation of space (03)
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре(04)	26 513	-	26 513	-	-	-	Transport, telecommunication and other infrastructures (04)
Енергија (05)	-	-	-	-	-	-	Energy (05)
Индустријска производња и технологија (06)	-	-	-	-	-	-	Industrial production and technology (06)
Здравство (07)	-	-	-	-	-	-	Health (07)
Пољопривреда (08)	5 955 026	5 955 026	-	-	-	-	Agriculture (08)
Образовање (09)	30 552 830	-	14 925 859	14 926 971	-	700 000	Education (09)
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	5 709 100	-	4 466 100	-	1 243 000	-	Culture, recreation, religion and mass media (10)
Политички и друштвени системи, структуре и процеси (11)	10 000	-	10 000	-	-	-	Political and social systems, structures and processes (11)
Опће унапређење знања:* ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	34 715 232	-	5 802 858	28 912 374	-	-	General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из других извора (13)	4 408 039	1 211 609	202 990	2 943 140	50 300	-	General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)
Одбрана (14)	-	-	-	-	-	-	Defense (14)

¹ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007. године (NABS 2007)
Data presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).
* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.
The objective General advancement of knowledge: RiD financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives.

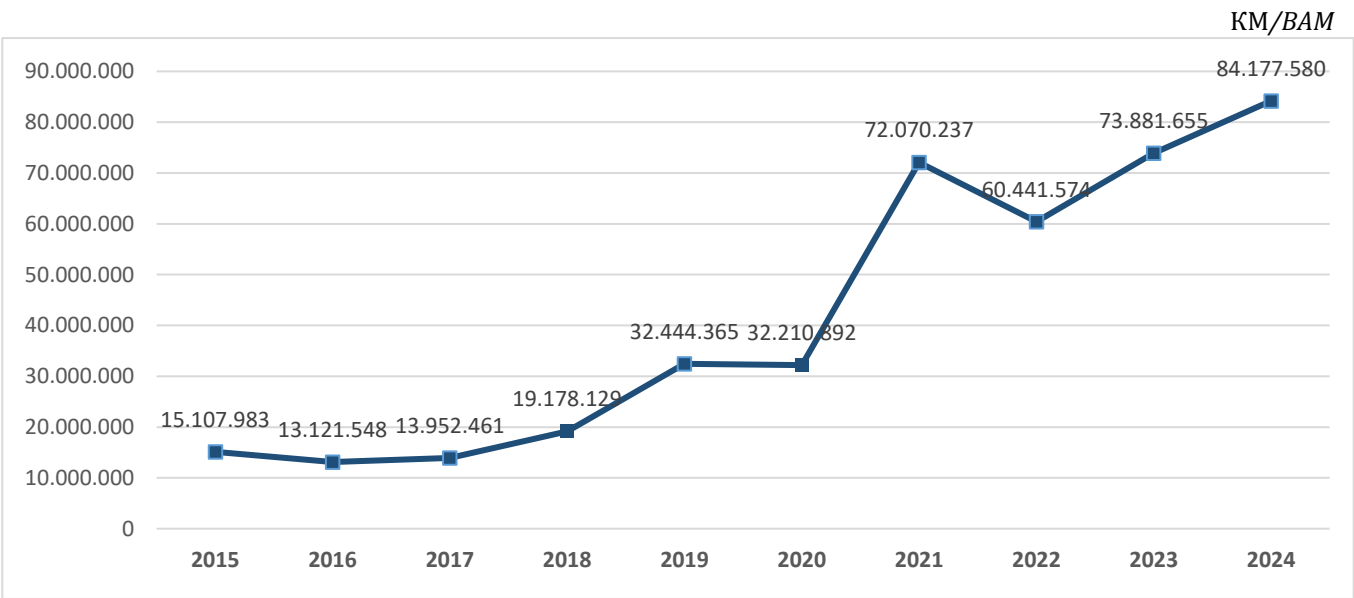
Графикон 1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА СЕКТОРУ, 2024

Graph 1. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SECTOR, 2024

Графикон 2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ У БиХ, 2015-2024

Graph 2. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BiH, 2015-2024

2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА И СЕКТОРУ², 2024

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE AND SECTOR², 2024

KM/BAM

	Укупно	Пословни сектор	Државни сектор	Високо образовање	Непрофитн и сектор	Иностр- анство	
	Total	Business sector	Government sector	Higher education	Non-profit sector	Abroad	
UKUPNO	84 177 580	7 361 635	27 799 698	46 782 485	1 533 762	700 000	TOTAL
1. ПРИРОДНЕ НАУКЕ	12 790 325	1 364 709	7 771 912	3 412 042	241 662	-	1. NATURAL SCIENCES
1.1 Математика	3 146 137	-	-	3 146 137	-	-	1.1 Mathematics
1.2 Рачунарске и информационе науке	26 300	-	-	26 300	-	-	1.2 Computer and information sciences
1.3 Физичке науке	99 290	-	59 590	39 700	-	-	1.3 Physical sciences
1.4 Хемијске науке	47 900	-	-	47 900	-	-	1.4 Chemical sciences
1.5 Наука о Земљи и повезане науке о животној средини	182 930	125 000	-	56 730	1 200	-	1.5 Earth and related Environmental sciences
1.6 Биолошке науке	81 990	-	-	81 990	-	-	1.6 Biological sciences
1.7 Остале природне науке	9 205 778	1 239 709	7 712 322	13 285	240 462	-	1.7 Other natural sciences
2. ИНЖЕЊЕРСТВО И ТЕХНОЛОГИЈА	6 681 644	-	1 794 891	4 886 753	-	-	2. ENGINEERING AND TECHNOLOGY
2.1 Грађевинарство и архитектура	2 533 451	-	1 239 142	1 294 309	-	-	2.1 Civil engineering
2.2 Електротехника, електроника и информационо инжењерство	3 407 154	-	-	3 407 154	-	-	2.2 Electrical engineering, Electronic engineering, Information engineering
2.3 Машинско инжењерство	34 740	-	-	34 740	-	-	2.3 Mechanical engineering
2.4 Хемијско инжењерство	29 550	-	-	29 550	-	-	2.4 Chemical engineering
2.5 Материјали	17 500	-	-	17 500	-	-	2.5 Materials engineering

² Подаци су приказани у складу с *OECD* методолошким оквиром и Ревидираном класификацијом у подручју науке и технологије (FOS) у Приручнику *Frascati*.

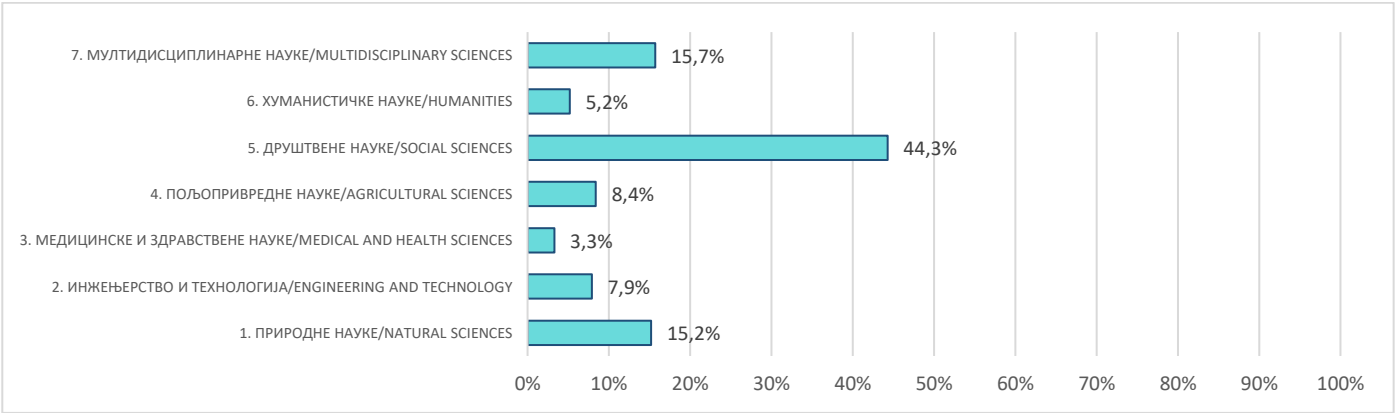
Data are presented in accordance with the *OECD* methodology framework and Revised Field of Science and Technology (FOS) Classification in The *Frascati Manual*

2.6 Медицинско инжењерство	11 900	-	-	11 900	-	-	2.6 Medical engineering
2.7 Инжењерство животне средине	27 300	-	9 000	18 300	-	-	2.7 Environmental engineering
2.8 Биотехнологија животне средине	-	-	-	-	-	-	2.8 Environmental biotechnology
2.9 Индустијска биотехнологија	3 500	-	-	3 500	-	-	2.9 Industrial biotechnology
2.10 Нано-технологија	-	-	-	-	-	-	2.10 Nano-technology
2.11 Остала инжењерства и технологије	616 549	-	546 749	69 800	-	-	2.11 Other engineering and technologies
3. МЕДИЦИНСКЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ НАУКЕ	2 756 081	7 000	-	2 049 081	-	700 000	3. MEDICAL AND HEALTH SCIENCES
3.1 Основна медицина	145 680	-	-	145 680	-	-	3.1 Basic medicine
3.2 Клиничка медицина	60 900	7 000	-	53 900	-	-	3.2 Clinical medicine
3.3 Здравствене науке	1 750 490	-	-	1 750 490	-	-	3.3 Health sciences
3.4 Медицинска биотехнологија	1 000	-	-	1 000	-	-	3.4 Medical biotechnology
3.5 Остале медицинске науке	798 011	-	-	98 011	-	700 000	3.5 Other medical sciences
4. ПОЉОПРИВРЕДНЕ НАУКЕ	7 055 718	5 979 126	3 000	1 073 592	-	-	4. AGRICULTURAL SCIENCES
4.1 Пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство	156 700	8 800	3 000	144 900	-	-	4.1 Agriculture, Forestry, and Fisheries
4.2 Наука о животињама и млијеку	2 920	-	-	2 920	-	-	4.2 Animal and Dairy science
4.3 Ветеринарска наука	25 200	15 300	-	9 900	-	-	4.3 Veterinary science
4.4 Пољопривредна биотехнологија	884 862	-	-	884 862	-	-	4.4 Agricultural biotechnology
4.5 Остале пољопривредне науке	5 986 036	5 955 026	-	31 010	-	-	4.5 Other agricultural sciences
5. ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	37 281 496	9 700	18 201 495	19 066 901	3 400	-	5. SOCIAL SCIENCES
5.1 Психологија	18 900	-	-	18 900	-	-	5.1 Psychology
5.2 Економија и пословање	92 000	9 700	3 000	79 300	-	-	5.2 Economics and Business

5.3 Педагошке науке	26 100	-	-	26 100	-	-	5.3 Educational sciences
5.4 Социологија	10 600	-	-	8 700	1 900	-	5.4 Sociology
5.5 Право	3 862 635	-	-	3 862 635	-	-	5.5 Law
5.6 Политичке науке	21 800	-	-	21 800	-	-	5.6 Political science
5.7 Друштвена и економска географија	16 850	-	-	16 850	-	-	5.7 Social and economic geography
5.8 Медији и комуникације	20 000	-	-	20 000	-	-	5.8 Media and communications
5.9 Остале друштвене науке	33 212 611	-	18 198 495	15 012 616	1 500	-	5.9 Other social sciences
6. ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ	4 371 977	1 100	28 400	3 093 777	1 248 700	-	6. HUMANITIES SCIENCES
6.1 Хисторија и археологија	2 955 615	-	-	2 955 615	-	-	6.1 History and Archaeology
6.2 Језици и књиженост	54 230	1 100	-	49 430	3 700	-	6.2 Languages and Literature
6.3 Филозофија, етика и религија	19 000	-	-	17 000	2 000	-	6.3 Philosophy, Ethics and Religion
6.4 Умјетност	82 400	-	28 400	54 000	-	-	6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)
6.5 Остале хуманистичке науке	1 260 732	-	-	17 732	1 243 000	-	6.5 Other humanities
7. МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ НАУКЕ*	13 240 339	-	-	13 200 339	40 000	-	7. MULTIDISCIPLINARY SCIENCES*

Графикон 3. БУДЖЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА 2024

Graph 3. GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE, 2024

3. БУДЖЕТСКА СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА³ (УСВОЈЕНИ БУДЖЕТ ЗА 2024.)⁴

BUDGET APROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BOSNIA AND HERZEGOVINA BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2024)

KM/BAM

Укупно Total		
УКУПНО	99 217 055	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	2 222 937	Exploration and exploitation of the Earth (01)
Очување животне средине (02)	1 834 250	Environment (02)
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	Exploration and exploitation of space (03)
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	26 513	Transport, telecommunication and other infrastructures (04)
Енергија (05)	-	Energy (05)
Индустријска производња и технологија (06)	1 000 000	Industrial production and technology (06)
Здравство (07)	-	Health (07)
Пољопривреда (08)	6 000 000	Agriculture (08)
Образовање (09)	44 246 674	Education (09)
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	5 444 000	Culture, recreation, religion and mass media (10)
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	-	Political and social systems, structures and processes (11)
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	33 751 241	General advancement of knowledge*: R&D financed from GUF (12)
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из других извора (13)	4 691 440	General advancement of knowledge*: R&D financed from other sources (13)
Одбрана (14)	-	Defense (14)

³ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и подређење научних програма и буџета из 2007.године (NABS 2007)
Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Претходни подаци
Preliminary results

* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима
The objective General advancement of knowledge: RiD financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања података

Подаци саопштења су резултат статистичке обраде годишњег извјештаја „Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2024-2025”.

За разлику од статистичког истраживања гдје су извјештајне јединице институције које проводе активности истраживања и развоја, ово истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја.

Овим истраживањем прикупљају се подаци о издвајањима за истраживање и развој из буџета институција Босне и Херцеговине и буџета ентитетских институција и Дистрикта Брчко према друштвено-економским циљевима, областима истраживања и сектору. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Извјештајне јединице (финансијери истраживања и развоја) приказују реализована буџетска средства (уколико постоје, након ребаланса буџета) за истраживање и развој и планирана буџетска средства за истраживање и развој (уколико постоје, прије ребаланса).

Методологија за провођење истраживања је усклађена са међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у *Frascati Прупучник (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; издавач: OECD)*.

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио OECD и објавио у *Фрасцати приручнику Frascati Прупучник (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; издавач: OECD)*.

Истраживање и развој (ИР) обухвата креативан и систематичан рад који се подузима у циљу повећања знања – укључујући знање о човјеку, култури и друштву – и осмишљавању нових примјена расположивог знања. Дијели се на: основна истраживања, примијењена истраживања и експериментални развој.

Основна истраживања обухватају експериментални или теоријски рад који се првенствено подузима ради

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report of the “Government Budget Appropriations for Research and Development 2024-2025”.

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the research and development (RiD) activities, this survey focuses on institutions that finance the RiD activity.

This research collects data on research and development allocations from the budgets of the institutions of Bosnia and Herzegovina and the budgets of the entity institutions as well as the Brčko District according to socio-economic objectives, field of science and sector. The aim of the research is to monitor the research and development policy of the state through its financing of research and development activities.

Reporting units (RiD financiers) show the realised budget funds (if any, after the budget rebalance) for research and development and the planned budget funds for research and development (if any, before the rebalance).

Methodology used while conducting this survey is harmonised with the international standards established by OECD and published in the *Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD)*.

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the *Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD)*.

Research and development (RiD) comprise creative and systematic work undertaken in order to increase the stock of knowledge – including knowledge of humankind, culture and society – and to devise new applications of available knowledge. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.

Basic research is experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the

стицања нових знања о темељним основама појава и видљивих чињеница, без икакве посебне примјене или употребе у виду.

Примијењена истраживања обухватају својствена истраживања која се подузимају у циљу стицања нових знања, те су првенствено усмјерена ка специфичном, практичном циљу или предмету.

Експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим из истраживања и практичног искуства, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Сектор високог образовања обухвата све универзитете, високе технолошке и друге институције које пружају формалне програме терцијарног образовања, без обзира на њихов извор финансирања или правни статус, као и све истраживачке институте, центре, експерименталне станице и клинике које своје истраживачко-развојне активности имају под директном контролом или којима управљају установе високог образовања.

Државни сектор се састоји од свих јединица централне (федералне), регионалне (државне) или локалне (општинске) власти, укључујући фондове социјалног осигурања, осим оних јединица које пружају услуге високог образовања или одговарају опису високошколских установа датим у Фрасцати приручнику, као и све непрофитне невладине организације које контролишу владине јединице, а које нису дио сектора високог образовања. Државни сектор не укључује јавна предузећа, чак и када је сав капитал таквих корпорација у власништву државних јединица. Јавна предузећа су укључена у сектор пословних предузећа.

Сектор непрофитних организација обухвата правна лица, регистрована у сврху производње добара и услуга, чији статус им не дозвољава да буду извор прихода, зараде или друге финансијске добити за јединице које оснивају, контролишу или финансирају њима. Могу се бавити тржишном или нетржишном производњом.

Скраћенице:

underlying foundations of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view.

Applied research is original investigation undertaken in order to acquire new knowledge, however, it is directed primarily towards a specific, practical aim or objective.

Experimental development is systematic work, drawing on knowledge gained from research and practical experience and producing additional knowledge, which is directed to producing new products or processes or to improving existing products or processes.

Business sectors includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and their sale at economically significant prices, as well as research and development units within the company.

The Higher education sector comprises all universities, colleges of technology and other institutions providing formal tertiary education programs, whatever their source of finance or legal status, and all research institutes, centers, experimental stations and clinics that have their R&D activities under direct control of, or are administered by, tertiary education institutions.

The Government sector consists of all units of central (federal), regional (state) or local (municipal) government, including social security funds, except those units that provide higher education services or fit the description of higher education institutions provided in Frascati manual, as well as all non-profit organisations that are controlled by government units that are not part of the Higher education sector. The sector does not include public corporations, even when all the equity of such corporations is owned by government units. Public enterprises are included in the Business enterprise sector.

Sector of non-profit organizations covers legal entities, created for the purpose of producing goods and services, whose status does not permit them to be a source of income, profit or other financial gain for the units that establish, control or finance them. They can be engaged in market or non-market production.

Abbreviations:

ИР – истраживање и развој

БЕС – пословни сектор

ГОВ – државни сектор

ХЕС – високо образовање

ПНП – Непрофитни сектор

RiD – *Research and Development*

BES – *Business sector*

GOV – *Government sector*

HES – *Higher education*

PNP – *Non-profit sector*

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 911 911 | Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/Web site: www.bhas.gov.ba

Одговорне особе/Responsible persons:

Фахир Канлић, шеф Одсјека за статистику индустрије и грађевинарства
Fahir Kanlić, Head of Department for Industry and Construction Statistics

Весна Ћуџић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредила: Џенита Бабић
Prepared by: Dženita Babić

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.